

A Szent Mihály templom miséző kelyhe

M. Sümegi Dénes Bátán született 1914-ben. Visszaemlékezése szerint 8 éves lehetett, amikor két barátjával – iskolatársával az Öreghegynek nevezett határ területén játszadoztak. Barátja Sütő József, aki szintén alszögi fiú volt és Sztrókay Nándor, az akkori jegyző fia, szintén az Alszögről. A jegyző lak és községháza szintén az Alszögön volt. Játszadozás közben találtak 3 db sárga pénzdarabot. Osztozkodni akartak 1-1-1 arányban. A főjegyző fia azonban magának kérte a három darabot, hogy megmutatja az apjának, hogy mi az amit találtak. A jegyző fiútól nem kapott egyikük sem vissza a sárga érmékből. Jó egy év múlva a Dénes fiú azonban rájött, hogy a főjegyző úr zsebóraláncán 3 fényes aranypénz lóg. Ezt a 3 db érmét a most is álló kettős villanyoszlop alatt találták.

M. Sümegi Dénes anyai nagyapja Pirisa Mihály és felesége Berta Erzsébet volt, akik nagyon vallásosak voltak. Kicsi földterületük volt az Öreghegyen. Szántóföldnek használták hosszú ideig. Az eke sok cseréptörmelékkel forgatott fel. Ki törődött vele. 1922-24 táján szőlőültetés alá forgatták a földet. Ekkor került az ásó nyomán egy köcsög-alj a felszínre, melynek felső része az előző évek ekeszántása közben elkopott. Itt maradt a köcsög-alj. Az edénybe kb. 380 db vékony kisebb-nagyobb ezüstpénz volt gondosan berakva. Ebből Dénes fiú is magához vett 10-15 db-ot. Hogy mi lett a sorsa, most már nem tudja. A megmaradt kb. 370 db öregapja tulajdonában maradt. Jó barátja volt Pirisa Mihálynak egy bonyhádi születésű Ríger nevezetű úr, aki a bátai malmot működtette. „Rafinált, nyomorult kezű ember volt” közel, vagy 400 méterre laktak egymástól. Ríger úrnak volt egy Kiss úr nevezetű veje. Ezeknek tudomására jutott a „zsákmány”. Kiss úr kihasználta a Pirisa házaspár vallásos meggyőződését és apránként kicsalogatta az ezüstpénzeket, hogy ennek a templomnak kellene egy kehely, annak egy sekrestye szekrény. Majd egy újabb templomnak is valami adomány, újabb templomnak is valami adomány, és így fogyott, elkopott az ezüstpénz készlet. Az alsó templom miséző kelyhére is ebből készült az az ezüst levelekből álló kosár, amelyet utólag erősítettek a kehely kupa részére. De ekkor már Fájth Jenő volt a bátai plébános. 1924-26 körül kerülhetett erre sor. A végén a házaspárnak 7 db ezüstje maradt.

Történt, hogy Bátára Ullein Ferenc nevű orvos került. Később magyarosítva (lévén Báta szín magyar község) Ung Ferenc néven ismertük nyugdíjba menéséig. Ezen idő alatt Pirisa bácsi baltával hosszanti irányban elvágta a hüvelyk ujját. Az orvos félre kezelte a sebet. Már 700 pengőre rúgott az orvosi költség, amit nem tudtak kifizetni, mert közben a gyógyszerárba is kellett a pénz. Ekkor határozták el Pirisa bácsiék, hogy a megmaradt 7 db ezüstpénzt eladják. Egy bátaszéki Pongrácz nevezetű gyógyszerész vette meg az ezüstpénzeket 742 pengőért. Ezért akkor 2 db jó tehenet, vagy 4 db igába fogható növendék tinót lehetett venni. Ekkora értéke volt a 7 db ezüstnek. Így kifizetésre került az orvosi adósság, mely összeg valószínű hozzájárult az orvos autója vételárához, mely első autó volt Bátán a 30-as évek első felében.

Ezen feljegyzés 1992 évben történt. Bátyám, aki első unokatestvérem apai ágon pár évvel ezelőtti elbeszélése alapján megerősítve mondta, hogy a plébánia templom miséző kelyhére a jelzett talált ezüstökből került a díszítés.

M. Sümegi László hagyatékából